

Skrzypce

Skrzypce to najmniejszy i najwyżej brzmiący instrument smyczkowy. W orkiestrze skrzypce są największą grupą instrumentów. Może być ich nawet 30. Podzielone są na dwie grupy: pierwsze i drugie skrzypce. Pierwsza z nich najczęściej gra melodię.



Pudło skrzypiec składa się z dwóch lekko wypukłych płyt drewnianych, które połączone są ze sobą za pomocą boczków. Płyty mają boczne wycięcia w kształcie litery C. Na górnej płycie umieszczone są otwory rezonansowe w kształcie litery f, zwane również efami. Górna płyta wzmocniona jest belką przebiegającą pod struną g. Od wewnątrz płytę górną i dolną rozpira drewniany kołeczek zwany duszą (przenosi drgania z płyty górnej na dolną). Do pudła rezonansowego przymocowana jest szyjka, na niej znajduje się gryf, a całość kończy komora kołkowa z główką w charakterystycznym kształcie ślimaka. Skrzypce mają cztery struny podparte na podstawku (zwanym też mostkiem), które napinane są za pomocą kołków. Strojone są one do dźwięków: **g, d¹, a¹, e²**. Na skrzypcach, jak i na pozostałych instrumentach smyczkowych, gra się za pomocą smyczka. Jest to sprężysty drewniany pręt, u góry zakończony tzw. „główką”, a u dołu „żabką”. Pomędzy tymi częściami naciągnięte jest pasmo włosia końskiego.

Pierwsze skrzypce były instrumentami akompaniującymi do tańca. W XVI wieku skrzypce przybrały swój znany dzisiaj kształt. Ich budowaniem wymagającym precyzji i niezwyklej staranności zajmowali się lutnicy. Najślynniejsi pochodzili z północnych Włoch, a szczególnie Cremony, Mediolanu i Wenecji. Do dziś ideałem są skrzypce wykonywane w epoce baroku przez lutników z rodu Stradivari, Amaticich czy Guarnerich. W kolejnych latach jedyną istotną zmianą konstrukcyjną skrzypiec było wprowadzenie stalowych strun. Dawniejsze skrzypce miały bowiem struny jelitowe, które znacznie łatwiej się zrywały i były trudniejsze do prawidłowego nastrojenia. Stalowe struny dają też znacznie mocniejszy dźwięk.

O budowie, historii, brzmieniu oraz technikach gry na skrzypcach opowiada Janusz Wawrowski.

O skrzypcach opowiada muzyk Orkiestry Sinfonia Varsovia:

- Pierwsze graficzne wyobrażenie skrzypiec pochodzi z roku 1529 z malowideł w kościele św. Krzysztofa w mieście Vercelli we Włoszech.
- Pierwsza publikacja muzyki na skrzypce pochodzi z 1581 i zawiera ówczesną francuską dworską muzykę taneczną.
- Do najśłynniejszych producentów skrzypiec wszechczasów należy Antonio Stradivari. Wyprodukował on około 1100 egzemplarzy, z których wiele zachowało się do dziś i są przedmiotem pożądania wszystkich skrzypków.



Zobacz, jak na ludowych skrzypcach gra Andrzej Staśkiewicz podczas Festiwalu Wszystkie Mazurki Świata 2011: